

ΓΡΑΜΜΑΤΙΚΗ

Ενότητά 3η

Δίψηφα φωνήεντα και σύμφωνα

Λέξεις χωρίς τόνο

πού - πού, πώς - πώς, ή - η

- Δίψηφα φωνήεντα είναι δύο φωνήεντα μαζί που ακούγονται σαν να ήταν μόνο ένα.

Τα δίψηφα φωνήεντα είναι τα:

- ✦ αι (=ε), π.χ. αίθουσα
- ✦ οι (=ι), π.χ. οικογένεια
- ✦ ει (=ι), π.χ. εικόνα
- ✦ ου (=ου), π.χ. ουρανός
- ✦ υι (=ι), π.χ. υιός

- Όταν τονίζονται τα δίψηφα φωνήεντα, ο τόνος μπαίνει πάντα στο δεύτερο φωνήεν.

- Δίψηφα σύμφωνα είναι δύο σύμφωνα μαζί που ακούγονται σαν να ήταν μόνο ένα.

Τα δίψηφα σύμφωνα είναι τα:

- ✦ μπ, π.χ. μπανάνα
- ✦ ντ, π.χ. ντομάτα
- ✦ γκ, π.χ. μυρμήγκι
- ✦ γγ, π.χ. άγγελος
- ✦ τσ, π.χ. καρότσι
- ✦ τζ, π.χ. τζάμι

- Οι μονοσύλλαβες λέξεις δεν παίρνουν τόνο και λέγονται **άτονες λέξεις**.
- Οι μονοσύλλαβες λέξεις «**πού**» και «**πώς**» τονίζονται μόνο όταν ρωτάμε.

Π.χ. — Ιωάννα, **πού** έλυσες το πρόβλημα;

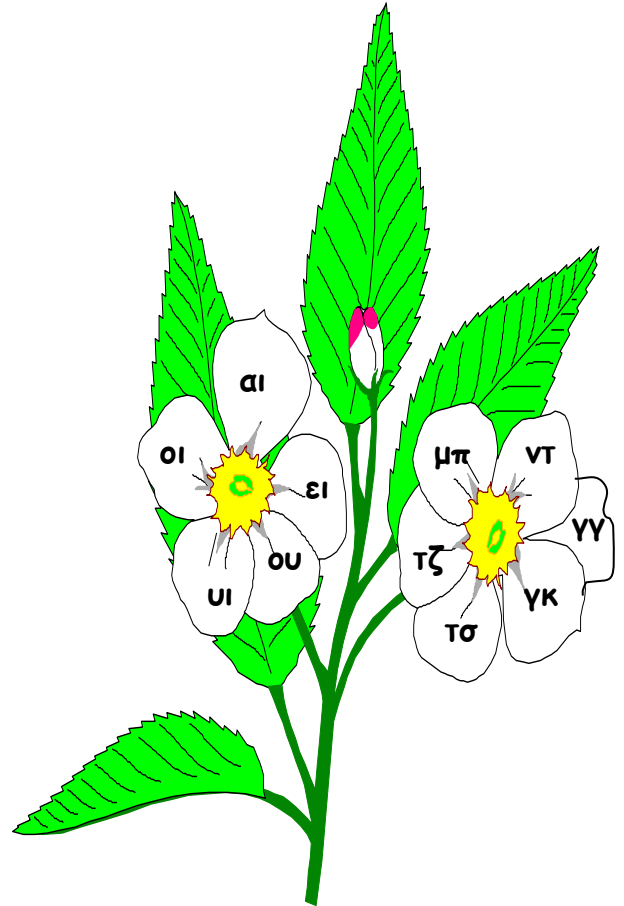
— Στο τετράδιο που αγόρασα το απόγευμα.

— **Πώς** το έλυσες;

— Σκέφτηκα πως έπρεπε να κάνω πρόσθεση.

- Το «**ή**» παίρνει τόνο μόνο όταν ξεχωρίζει μια λέξη από μια άλλη ή μια πρόταση από μια άλλη.

Π.χ. Το πιάτο το έσπασε ο σκύλος **ή** η γάτα;

ΑΣΚΗΣΕΙΣ

1.- Να συμπληρώσεις στις παρακάτω λέξεις τα δίψηφα φωνήεντα που λείπουν. Μην ξεχάσεις να βάλεις τους τόνους όπου λείπουν, στη σωστή τους θέση.

Αύγ__στος, γ__τονας, π__δί, __οθεσία, εκ__νος,
π__ημα, πλ__ο, μπλ__ζα, χ__μώνας, πηγ__νω.

2.- Να συμπληρώσεις στις παρακάτω λέξεις τα δίψηφα σύμφωνα που λείπουν.

__ουλάπα, ά__ελος, α__αλιά, κα__ίκα, __άκι,
τρα__άλα, στρο__υλός, πα__ελόνι, κορί__ι, ά__ρας.

3.- Να τονίσεις τις λέξεις στις παρακάτω προτάσεις. Όσες δεν τονίζονται να τις κυκλώσεις με μια ξυλομπογιά:

- Φασουλι το φασουλι γεμιζει το σακουλι.
- Εγω το λεω στο σκυλο μου κι ο σκυλος στην ουρα του.
- Ο βασιλικος κι αν μαραθει τη μυρωδια την εχει.

4.- Να τονίσεις όσα από τα «πως» και «που» πρέπει να πάρουν τόνο.

- Που είναι η μητέρα; Πες μου εσύ που ξέρεις.
- Είναι στο φούρνο που βρίσκεται στην πλατεία.
- Κι εγώ τώρα πως θα πάω στο σχολείο;
- Είπε πως δε θ' αργήσει.
- Μήπως ξέρεις που είναι τα ρούχα μου;
- Αυτά που φορούσες χθες είναι στην κρεμάστρα.

5.- Να τονίσεις όσα από τα «η» πρέπει να πάρουν τόνο.

- Να στρώσει το τραπέζι ο Κώστας η η Αργυρώ.
- Το έκανε η αδερφή μου η η φίλη της.
- Να διαβάσω τώρα η αργότερα;
- Σήμερα η αύριο θα σου τηλεφωνήσω.
- Τι σου αρέσει πιο πολύ, η σούπα η το στιφάδο;